

Latweeschu Awises.

47. gaddagajums.

No. 31.

Treschdeenā, tanni 31. Jult (12. Augustā).

1868.

Latweeschu Awises lihds ar sawem peetikkameem maksā 1 rubli sudr. par gaddu. Kas us sawu mahdu apstellehs 24 eksemplars, wehl weenu dabhuhs klapt parwesti. Ja-awstelle: **Jelgawā** Latw. awischu namnā pee **Zantšewski**; — **Rihgā** pee **Daniēl Wiins**, teātera un wehwera eelas stuhri, pee sw. Zāhna bairnās jaunata mahzitaja **Mueller** un pee **Dr. Buchholz**, leelā Metfander: eelā Nr. 18. — **Wissi** mahzitaji, flobmeisterei, pagasta walditaji, sreibweri un zitti tautas draugi teef luhgti, lai lassitajeem apgabda to apstelleschanu. — Redaktora adresse irr: „Pastor Bierhoff, Schloß pr. Rīga.“

Nahditajs: Baldibas pawehles. No Turkestanes. Daschadas sūnas. Dze-dataju beedribas sreibiti. Bahdaudsi lobru stali, wahdaudsi semmes ap-palsch akla. U tur salihdinafchana. Wisjauatāhs sūnas. Atilda. Sluddinafchana.

Waldibas pawehles.

Baltisku guberniju generalgubernatora kunga preekšč-
rakstam no 4. Aprila šch. g. Nr. 340 par peepildischanu
un semneeku likkumu no 19. Februāra 1866 — 28am
šam par peeliskchanu, ta komissione, kas irr par Kur-
semmes semneeku likkumu leetahm, wisseem zaur scho dohd
sinnah un eewehroht, ta krohd sineeki irr isplehgti no pa-
gasta-wezzaku un preekšneeku ammateem. Jelgawā, tanni
9. Jult 1868. (Nr. 124.)

Baltisku guberniju generalgubernatora kunga preekšč-
rakstam no 5. Mai šch. g. Nr. 469 par peepildischanu un
semneeku likkumu no 19. Februāra 1866 — 19am un
37am šš par peeliskchanu, ta komissione, kas irr par
Kursemmes semneeku likkumu leetahm, wisseem zaur scho
dohd sinnah un eewehroht: Tannis weetās, tur eelšch
pagasta aprinka atrohnahs atšchirti muischas aprinka gab-
bali un tur atkal ohtradi eelšch muischas aprinka atroh-
nahs atšchirti pagasta aprinka gabbali, irr atwehlehts to
tahdu atšchirtu weetu polizejas spehlu usdohht tai klabtakai
waldischanai, tahs tahlakahs waldischanas weetā, ta lai
to kahrtibas polizeju warretu isdarriht jo spehzi. Tahdā
wihš muischas aprinka pagabbalus, no pagasta aprinka
eelšchgtus, warr nolikt appalsch pagasta polizejas un
ohtradi pagasta aprinka pagabbalus, no muischas aprinka
eelšchgtus, warr nolikt appalsch muischas polizejas. —
Schahda nolikkuma atwehlefchana un zaurwefchana latru

reis, ar wissu wajjadsihu eewehroschanu un pehz abbeju
turēju waldischanu isklaušichanas, ja-isdarra no usraugu
teefas. Schi tad no sawas pusses par latru schahdu po-
lizejas aprinka pahrselšchanu sinu dohs tai aprinka-(kreis-)
polizejas waldibai un islaidihs to tur wajjadsihu isfluddi-
nafchana. Jelgawā, tanni 9. Jult 1868. (Nr. 134.)
(No Kurs. gub. aw. isnemts un pahrtulkohts.)

No Turkestanes.

Par Kreewu karaspelka duhschigeem darbeem, Tur-
kestane idarriteem, tanni laikā no 6. Mai lihds 8. Juni
šch. g., no waldibas pusses taggad irr isfluddinatas klab-
takas sūnas. Kad Samarkante no muhsu Keisara
armijas bij uswinnetā, tad generalgubernators von Kauf-
mann noyratta, ta winnam us preekšču no eenaidneekem
wiswairahk nemeers nahlschoht trijas weetās; pr. us see-
melpussi tas pilsehts Tschilek wehl bij eenaidneeku roh-
kās; us pusrihteni, kahdas 4^{1/2} juhdses no Samarkantes
tahs pusses beel jeb walditajs pats ar sawu karaspelku
stahweja tanni stiprā kalnu-krepostā Urgut un beidschoht
us paschas Bulharas pussi, kahdas 9 juhdses no Sarmar-
kantes atkal weens Bulharu beel stahweja tanni warretā
krepostā Kati-Kurgan. Generalgubernators papreekšč
tanni 6. Mai to majoru von Stempel aissuhitja us to
pilschtu Tschilek, lai to uswinne un lai tohs muhsus
no-ahrdā. Tas it ahtri idewahs, jo Stempel pulks pa
wissu to zellu nelahdus eenaidneelus nedabbuja redseht un
pats pilsehts bij atstahs tulsch. Tā tad Stempel sawu
darbu padarrijis, tanni 8. Mai atkal bij atpalkat Sa-

markantè. Tanni 11. Mai Kaufmanns nu to palkawneeku Abramow ar 6 klahneeku kompanijahm, 200 kasakeem, un 2 leelgabbalu diwiffjahm aissuhtija us Urgutu, fur Hussein-bek bij apstiprinajees ar pafaul's dauds kahneekeem un jahtneekeem. Urgut-krepost's us Kalniuu irr usbuhywechts ar 3 muhreeem un 3 tashchehm; wissaplahrt irr dahrsi ar fehtahm un stanstehm. 4 werstes no Urguta Abramow apstahjabs un tam Hussein-bekam aistlelleja weenu grahmata no generalgubernatora, ar to sinnu, lai tas bek pats nahfoht us Samarantè, tur ar Kaufmannu sarunnatees. Hussein to Abramowu nu wilzinaja un wilzinaja ar wiffadahm isrunnahm, pa to starpu sawu krepostu wissaplahrt jo sipri isrihtodams, un beidsiht ohtra deenà atfazzija, ka nebuht nedohmajohht braukt us Samarantè, bet labbaht dohmajohht isdewigi prettituretees. Abramows zaur kruhneem un dahyseem klahthahf peenahjis pee Urguta, nu dabbuja redseht, ka wissaplahrt ap to krepostu bij jo leeli jahtneeku pulki un ka tee dahrsi bij pilni ar kahneekeem. Bukharu jahtneeki muhsejeent usbruffa us labbo flanku un it tuwu peeskrehyuschy, sahza schaut. Bet kasaki pahru reis usdewa ugguni ar saweem leelgabbaleem un aisdinna tohs jahtneekus. Nu pa dahyseem, grahwjeem, fehtahm un stanstehm bij jakaujabs wihrs pret wihru, lihds kamehr Kreewi uswinneja to pirmo muhri. Kad nu atkal no wiffahm mallu mallahm gaddijabs Bukharu kahneeki, tad tohs isklichdinaja ar gruntigu kartehtschu sprahgstamahm lohdehm. Bet kahneeki atkal ais stanstehm fallassijusches, beesos barròs Kreewu leelgabbaleem stahjabs pretti, nerehkinadami neds par dshwibu, neds par nahwi, lihds kamehr kahds kasaku pulks peejahjis klahht, tohs ka noytlahwa un saminna. Genaidneeki breefmigi turrejabs pretti, bet zaur Kreewu wirsneeku gudru weschanu un zaur saldatu usteizam u drohschibu un firdibu isdewahs, ka pulksten 3ds pehz pusdeenas pirmajs Kreewu pulks stahweja pascha zifadellè un majors Grippenbergh bij pats pirmajs. Hussein-bek ar wisseem eedshwotajeem un mantahm bij aisbehdsis kalnòs. Bukhari tur paspehlejuschy kahdus 700 wihrus, no Kreewu karraspehla tik weens pats saldats effoht nokauts, 2 offizeeri un 14 saldati eewainoti! Palkawneeks Abramow irr uzelts par general-majoru. Tanni 13. Mai wiss karraspehls atkal bij mahjäs Samarantè un tanni 14. Mai atnahza Urguta deputati, generalgubernatorim apleezinacht sawu pilnigu padohschanohs. Nu tik wehl atkiffahs tas krepost's Kati-Kurgan, kas bij ja-uswinne. Tanni 16. Mai Kaufmanns tur aissuhtija to general-majoru Solowatschew ar 14 kompanijahm, 300 kasakeem un 8 leelgabbaleem; bet wehl wiini to warrenu krepostu Kati-Kurgan tanni 17. Mai ihsti ar azzihm nebij eeraudshijuschy, te jau sinna klahht, ka Kati-Kurganes kommandants Dmar-bek behgoht ar wissu sawu karraspehlu. Tee eedshwotaji israhdiyahs meerigi un padewigi; talabb' Kreewi tanni 18. Juni eegahja pilsehta. Zaur wiffahm schihm leetahm laikam pats Bukharu emirs bij isbaidihst, jo tanni 21. Juni jau 2 fuhtiti atskrehja us Samarantè, kas tam generalgubernatorim nodewa weenu

rakstu, fur tas emirs sawu padohmu bij sarakstijis, kahda wihse Kreewi ar Bukhareem meeru warretu norunnacht un faderreht. Bet Bukhari tomehr nenorimmahs Kreewus kaitinacht, tanni 23. Mai kahdi 300 Bukhari pee Kati-Kurgan uskrittta tai Kreewu bagaschai un mantas ratteem un riktigi arri aisdinne lihds kahdus kamectus, bet muhsejee tohs panahza un teem atnehma to laupijumu. Tanni 27. Mai Bukhari atkal ar leelu spehku gribbeja uskrist Kreewu lehgerim, bet generals Golowatschew tohs aisdinna ar lohdehm un granateem. Mai mehnefi iseihoht generalgubernatorim nahza sinnam, ka Bukhari stleppen fadrennoht ne-isskaitamus kauschu barrus, to pret Kreeweem faskubbinajuschy un ka kluffam fassotees pee Kara-Tjube, kahdas 16 werstes us pusrihteni no Samarantès. General-major's Abramows tiffa aissuhtihst ar 8 kahneeku kompanijahm, 300 kasakeem un 6 leelgabbaleem. Kahdas 6 werstes no Kara-Tjubas Abramows fatikkahs ar kahdeem 10,000 Bukhareem. Palkawneeks Piskolkors ar saweem kasakeem teem uskrehja wirsja un isklichdinaja tohs barrus; bet par masu laik u weenas dshikas leijas isnahza kahdi 15,000 Bukhari, no Baba-bek westi, un ar warru uskrittta Kreeweem. 5 stundas kahwusches, tad tee Bukhari tiffa aisdshiti atpakkat us sawu eeleiju, no kurrenes nahkuschy. Tik to Bukharu ween, kas no Kreeweem pawiffam fapapati, bijuschy wairacht par 1000. Kreeweem tik 5 saldati nokauti, 2 dakteri un 34 saldati eewainoti. Pa to starpu kahdi 30,000 Bukhari bij uskrittuschy tam Kreewu karraspehkam, kas wehl stahweja lehgeri pee Kati-Kurgan. Bet ir tur tee eenaidneeki tanni 29. Mai tiffa aisdshiti ar breefmigu klahdi, kamehr Kreeweem tik bij 2 nokauti un 5 eewainoti. Generalgubernators nu dabbuja sinnu, ka pats emirs tur gribboht sawest wissu sawu spehku, un talabb' nu pats generalgubernators steigschus dewahs us Kati-Kurgan ar 10 kompanijahm, 300 kasakeem un 6 leelgabbaleem. Kati-Kurgan generalgubernators v. Kaufmann saweenojahs ar to generalu Abramow; nu wiaam bijuschy 18 kompanijas, 600 kasaki un 14 leelgabbali, un ar scheem wisch nu dinnahs us preekschu, lai gan eenaidneeku jahtneeki wiaam arween' kaitinaja no mallu mallahm. Tanni 2. Juni, 12 werstes no Kermines Kaufmanns usgahja eenaidneeka armiju, kas us kalneem bij nostahdita, pr. 6000 kahneeki, 15,000 jahtneeki un 14 weegli leelgabbali. Papreeksch Kaufmanns eenaidneekem lifka usdoht 34 kartehtschu schahweenus, un kad Bukhari zaur to breefmigi bij pohstiti, tad Kreewu kahneeki un scheem pakkat jahtneeki dewahs eenaidneekem wirsju. Geksch mas stundahm eenaidneeki ar jo leelu klahdi uswarreti aisbehga. Kreeweem tik 37 saldati bij weegli eewainoti. Dshita deenà pa wissu to apgabbalu neweenu eenaidneeku wairs newarreja useet. Kad Kaufmanns bij isgahjis no Samarantès, tad wisch tur par fargu bij astahjis to majoru von Stempel ar 5 kompanijahm un pahru leelgabbaleem. Te Kaufmannam nahk aufis tahdas kauschu runnas, ka eenaidneeki effoht uskrittuschy us paschu Samarantè; arri bij brihnum, ka it nelahda

finna ne-atnahza wairs no Stempela. Wennu deenu atpubtees, Kaufmanns ar fawu karraspehku freidsahs atpak-lal us Samarikanti. Nu arri atnahf finna no Stempela, ka Samarikante aplehgereta un ka jau wairahf reises eenaidneekus nodfynnuschi no zikabelles muhrem. Stempels jau 6 reis bij finnu laidis, bet eenaidneeki tohs wehstneschus bij nokehruschi, tik tam septitajam bij isde-wees ainsnahf pee Kaufmann. Tee naidigeo Schakris-jabji ar fawu waddoni Dschura-Bije gudri tik is-rehkinguschi, ka generalgubernators ar fawu karraspehku buhshoht wehl pakkaldsibtees teem Buhhareem un ka par to laiku labbi warretu uswinneht to Samarikanti, fur tik mas pulzinsch bij eekschâ. Baschi dumpigi Samarikant-neeki bij peebedrojuschees tam Dschura-Bije un nu wiiani uskritta zikabellei. Bet major von Stempel, laikam Kursesmes behrens, ar fawu masu pulzinu jo gudri un dufschigi turrejahs 8 deenas. Tee slimmee soldati no lasaretis iswillkhs abrà palihdsieht teem wesseleem. Slimmajs pallawneeks Nasarow, lai gan augstakâ rangâ buhdams, padewahs appakfch Stempela pawehli; weens bohtneeks Trubtschaninow arri jo dufschigs bijis; un ar wahrdû falkoht, tas masajs pulzinsch pret teem dauds eenaidneekem tik ilgi turrejahs weens pats, lihds kamehr generalgubernators ar fawu armiju tanni 8. Juni atnahza mahjas; tad tee eenaidneeki sabihjuschees steigfchus aissfrehja prohjam. —

Taggad finna atnahkufe no Tashkentes, ka Bukharu emirs tak nu meeru effoht salibzis ar Kreeweem un ka emirs wiffu to buhshoht peepildiht, ko generalgubernators no winna pagehroht, un ka arri naudu buhshoht maksahf.

Lahweeschu amischu lassitaji laikam ar to buhs meerâ, ka schoreis politikas pahrskattam weeta, schè wiffu no galla esmu istahstijis par Kreewu armijas jaunakeem darbeem Turkestanè. Neeweens gadda-laiks politikas pahrskatta rakstittajam nau tik tufsch, zil Juli mehnes; jo wiffi parlamenti un wiffas walts-raktis taggad us kahdu laiku teef aisslehgti un wiffi tautas-weetneeki atpubschahs mahjas, wiffi keisari un kehnini arri atpubschahs no waldibas leetahm un tee ministerei zil warredami un zil teem waijadfign eet ahrestees pee wesselibas awoteem.

Talabb' libri preeks un laime, ka duffedamas politikas weeta schoreis warru stahstibt par muhsu Keisara dufschiga karraspehka warreneem darbeem. Jo lassitaji to arween' ne-apdohma, ka amischu rakstittajs nau wainigs, kad nekohdas leelas leetas nau notikkuscha, ko stahstibt; lassitaji tik prassa, lai rakstittajs gabda jaunus finnas un leetas, lai nemm fur nemdams. Tad nu ir no sawas puf-fes muhsu armijaj pateizohs, ka ta tik brangi strahdajufe, ka ir man nu irr, ko jauna stahstibt saweem lassitajeem. Tik wehl gribbu peeminneht, ka Affias laudis wehl taggad karrajahs us to paschu wiffi, ka preeksch Kristus peedfinschanas; leelalajs spehks winneem irr jahneeki un leelaka skunfte ahtri usbrukt, ahtri aishegt. Pret kartehtscheem winni mas ko isdarrihs, jo tee winnus jau poh-

fa no tahlenes, un labbafee prettineeki winneem irr kafafi, jo tee arri weegli jahneeki, tik schè dauds labbahf irr munstereti par Buhhareem.

Daschadas finnas.

No Widjemmes. Juni mehnesi isejohf Zehfes aprinki tas lohpu mehris sahza nostachtees zaur brugguteesas stipru sargafchanu. Te nu beidslamâs Juni deenas mehris atkal rahbijahs Gaujenes draudsè, Walkas aprinki, un kad tanni 30. Juni Palsmanâ dauds laudis no wiffahm pufsehm bij sabraufschu us Bihbeles-fwehtkeem, kad mahjas brauzoht tee sirgi, to sebrgu zaur peelihpschanu no zitteem sirgeem dabbujuschi, to nu wiffur aisswedda lihds un tahdâ wiffè lohpu mehris arri iszehlahs Palsmanes, Aumeistermuishas un Smiltenes draudsès.

Rihgâ, tanni 14., 15. un 16. Juli atkal bijuschi uggunsgrèhti. Uggunsdschfeji strahdajuschi deenahm un naktihm.

No Wilnas. Leischu guberniju generalgubernators tanni 9. Juli irr islaidis pawehli, ka laudis Pohtu wal-lodâ tik drihstohf sarunnatees eeksch sawahm familijahm un mahjahm; zittur fur pa Pohlsfki runnahf irr aissleegts.

Dago-fallas laudis, kas us Peterburgu bij aissbraufschu, pehz skaidrakahm sinahm us to bij usskubbinati zaur weenu atstanneeku, wahrdâ Sim Walko, kas lautineem bij eestahstijis, ka krohnis wiffseem, kas grib-boht eet us dsihwi apmestees Kaukasus kands un kas talabb' tik ainsnahkoht us Peterburgu, par deenu maksajohf 25 kap. un turklaht to aissweddumu un zetta tehrinu dohdohf parwelti. Labbu padohmu peenendamâs, kahdas 158 dwehfeles, stary schihm 98 behrni, 36 feeweeschu, wiswairahf lihderigas meitas ar behrneem, — un 24 wih-reeschi, stary scheem tik 8 strahdneeki, — dewahs us zellu. Ne-effoht teefa, ka Dago-fallas muishneeki par deenu tik dewuschu 3 R maies algu, bet scho pawassar', tanni baddu laikâ muishneeki no sawas kullis 3 R maies par-welti dallijuschi katram nespehjneekam. Alga tur effoht tik pat leela, zil pee mums. Peterburgâ Laaland mahz-tajs preeksch scheem nelaimigeem brauzejem salassijis 150 rubl.

No Dubbelsteem, tanni 23. Juli. Pee mums tag-gad irr jo bailiga leeta, wakkarâ apgultees, jo newarri sinnoht, waj tew gulloht taws nams par galwu nefahks degt. Atkal pa diwahm reishahm schè degga. Bet jaleezina, ka bruggu seelfunga palihgs, barons von Loewis, kas schogadd schè irr par polizejasmeisteri us wiffu waffaras laiku, jo ruhpiji gabda un pats wakte deenahm un naktihm.

No Slohkas. Tanni 20. Juli, fwehtâ wakkarâ schè nodegga Krohna Slohkas meschafarga mahjas Keffes. Pats meschafarga bij meschâ, saimneeze dahrsès, kahda eedshwotaja seewa kufnâ palikkufe pee ugguns, fur ehdeens bij uslitts preeksch wakkarineem; bet seewa no kufnâ is-gahja, sawam slimmam wihram gultu usstahst salmu schkühni, jo istabâ winnam bijis par karsti; seewina

gultu uštaiſiſuſe, atnahł atpaffal kufnâ un eerauga uguni appaffch jumtâ un pee tiblleem, kas behniâ bij ſalitti preeſch kwehpinaſchanaſ, jo Reſſu mahjâs nebij ſſurſtenſ. Lihđi kâ ſeewina eebrehzahſ tē patſ meſchafargſ mahjâs nahłdamſ, to ſadſud un eeffreen; bet uguniſ azzumirlli wiſſu jau tâ bij pahrnehmis, ka tik wehl weenu lahđi ar drehbehm dabbuja ſagrahbt un iſneſt, ohtru reiſ wairſ netikka eeffchâ. Ta eedſihwotaja ſeewina, ſanunabadſibu arri grippedama glaht, ſtipri eewainojuſe lahjaſ ar ugguni. Kamehr kaimini faſtrehja, tad jau paſchu to dſihwojamu ehlu wairſ newarreja glaht; bet iſdewahſ taſſ zittâſ ehkaſ iſſargahbt un tohſ deggoſchus druppus apđſehſt. Dee meſchehl muhſu meſchafargeem ſchē gandrihſ wiſſeem wehl irr beſſſurſtena mahjaſ. Nabaga jaunajam meſchafargam pahru ſimſ rubulu ſlahdeſ. Zitti meſchafargi, kam wairahl pee rohkaſ, paſchi no ſawaſ kulles apmaſſajuſchi muhrneeku un liſkuſchi ſſurſteni wilkt, bet teem zitteem irr bailiga dſihwe, jo katra dſirſtele, kaſ ar wehju eeffreen jumtâ, winneem warr noxemt wiſſu mantu. —

G. W.

No **Baldohnes**, tanni 16. Juli. Sauſumſ ſchē tihri breeſmigſ; gaiſſ wiſzaur pilnſ ar dubmeem kâ ſſurſtenſ; eſſam iſſlahpuſchi pehſ leetuhm. Rudſi irr no greeſti, un lai gan maſ iſaudhſ, taſ graudi labbi. Waſſarâſ lauſi ſtahw un ſkattahſ it behđigi. Leefâſ ſehrga atnahkuſe ir pee mumſ. Seemâ muhſu draudſē jau bij lohpu mehriſ, paſchâ Lihweſmuichâ, weenam Lihweſmuichâſ ſaimneekam un 3 Baldohnes ſaimneekem noſprahga wiſſi lohpi; taggad atkal ta leefâſ ſehrga iſſplatâhſ arween' wairahl. Pehrnaja ſeema gan bij grehta, bet kahda nu buhſ nahłkoſcha ſeema?! — Mumſ gan ſtipri jaluhđi: „Muhſu deeniſchku maſi dohd mumſ ſchodeen'! —

D. P.

Tulaſ un **Kalugaſ** gubernijaſ atrohnahſ akmimſ-ohglu lehgeri, kahdaſ 20,000 kwadratwerſteſ leeli. Eſſohbt aprehkajajuſchi, ka tur warroht dabbuht 100,000 reiſ 1000 milljonu pudu akmimſ-ohglaſ! — Lihđi ſchim tik eſſohbt iſſrakti 20 millj. pudu.

Berlinē tohſ dubluſ, kaſ weenâ kanalâ weetahr bij ſalaffiſjuſcheeſ, zaur to iſſkallojuſchi, ka ſluhſchâſ uſ lahđahm deenahm aiſſaiſiſuſchi, ka uhdens lai ſperrahſ, un tad uſ reiſ attaiſiſuſchi wałkâ, lai tee dubli ar ſtipru ſtraumi teel aiſđiſhti. Bet zaur to uhdens tur palizziſ taggad tik ſellſ, ka ſchinni karſtâ loiſtâ ſiwis tur ſprahgſt nohſt. Noſprahguſchahſ ſiwis kâ balſiſ apſegeſ gulloht pa uhdens wirſu.

Baltiſku guberniju pilſſeheteem uſ nahłkoſchu, to 1869. gaddu ta nodohſchana, kaſ krohna galwaſ naudaſ weetâ jamakfa no nekultamaſ mantâſ taggad irr noſpreeſta kâ:

Widſemmes	pilſſeheteem jamakfa	49,360 rubl.
Kurſemmes	"	20,330 "
Zagauuſemmes	"	13,960 "

Kreewu wałſti pawiffam pee muichneeku kahrtâſ peđer 609,072 wihreeſchu un ſeeweeſchu dwehſeleeſ. No ſchi ſkaiſta uſ wałkara jeb Leiſchu gubernijahm ween nahł

377,627 dwehſeleeſ, kamehr pa wiſſahm zittahm 40 gubernijahm tik teel ſaſſaititaſ 135,474 muichneeku dwehſeleeſ. Leiſchōſ daudſ deeneſtneeki un kalpi irr no muichneeku kahrtâſ.

G. W.

No **Bahrbeleeſ** puſſeſ, Bauſkaſ aprinki. Jau Deewam ſchehl pagahjuſchajſ gads grehtſ gads bija, bet kâ taggad iſrahdahſ, arri ſchis gads nebuſ wiſ labbahkſ, bet ir pee daſcha wehl daudſ grehtahkſ, jo leetueſ pee mumſ ittin pawiffam maſ irr lihjiſ, zaur ko wiſſi ſehjumi pawiffam iſſkaltuſchi un iſnihkuſchi. Rudſi bija lohti wahji un maſ ween bija labbu rudſu redſamſ, tik ſeemas kweeſchi widdiſchē mehřâ ſtahweja. Meeſchi, auſaſ un linni tik pa eeleijahm redſahſ, bet kalniini wiſſi irr ſarkani un bałti ſakaltuſchi, ka tur neweeneſ aſniſch neaug. Wiſſi purwiſi un dumbrahji, kur zittōſ gaddōſ nemaſ newarreja ee-eet, ſchogadd tâ iſkaltuſchi, ka wiſſi degg ar leelu deggchânu, lihđi kâ tik ugguni peelaiſch. Seena arri pawiffam maſ, un kad nu ir labbiſa tik knappi ſtahw, ka tik maſ ſalmu buhſ, tad ſaprohtamaſ, ka nahłkoſchâ ſeemâ buhſ grehta lohpiu iſmittinaſchana. — Arri Deewſ wehl muhſu apgabbalu un wiſwairahl muhſu kaimindſ, Wałleſ draudſi zaur to peemeſlejiſ, ka ſirgi un gohwis jo dikti iſkriht un iſnihkuſt. Wan lohpiu ſweikł, weſſeli rahdahſ un ehd, bet uſ reiſ kriht pee ſemmes, un eeffch $\frac{1}{2}$ lihđi 1 ſtundu irr nohſt. Wan wałdiſchanaſ par to gahđajuſchâſ, ka uſ leelkeem wałtiſ irr uſliktâſ, kaſ laudihm nelaiſch nedſ eebraukt nedſ iſbraukt un weenaſ draudſeſ eeffch ohtru, ka lai ta ſehrga ne-iſſplattitohſ, bet tomehr ir tur lohpiu ſabł kriſt, kaſ nemaſ uſ to ſlimmaſo puſſi nau nei braukuſchi nedſ kâ ſagahjuſcheeſ. Al Deewſ eſſi ſchehligſ. — Ar leelu preeku dſiſcham, ka muhſu kaimindſ, Wezmuiſchâſ (Neugut) draudſē arri dſeedataju beedriſa eetaiſiſuſeſ, kam tuhlin eefahkumâ bij 60 lihđi 70 dſeedataju. Bimâ Waſſarâſ-ſwehtku deenâ bałnižâ, un Jahnu wałkara ſakumōſ jaukaſ dſeedaſchanaſ eſſohbt turrejuſchi.

U. Reekſtiſch.

No **Terjaſ** muichâſ Saratowaſ gubernijaſ. Tē gribbu iſteikt, zik mehſ eſſam tē Kurſemneeki. Wiſpimſ patſ muhſu wałdibaſ kungſ, prezejeeſ wihreſ, irr no Kurſemmes, tâ arri winna ſchwahgeriſ, kaſ ſchē par meſchakungu, 2 muichkungi, neprezejuſcheeſ, 1 prezejeeſ muhrneekſ, 1 prezejeeſ klehtſ-waggare, 1 prezejeeſ lauka-waggare, 3 prezejuſcheeſ kalpi jeb ſtrahđneeki, muhſu wałdibaſ kungu kutfcheriſ, 1 ſchlefferiſ un 1 kalſeje; ſchee wiſſi irr dſimti Kurſemneeki. Pee mumſ nahł Mündert*) mahzitajſ no Baratajewſkaſ Wałzu kolonijaſ, kaſ kahdaſ 25 werſteſ no mumſ. No eefahkuma mahzitajſ gan maſ pratta pa Latwiſki, bet pehžahl arween' wairahl eemahzijahſ, — tâ kâ taggad runna ſkaidri Latweeſchu wałłodu. Kad mahzitajſ aſbrauz pee mumſ uſ Terſu, tad turra 2 ſpreddikuſ — 1 Latwiſki, ohtru Wałziſki, muhſu wałdibaſ kungu ſahlē jeb leelajâ iſſakâ. Eſcho pawoſſar' pee mumſ Wolgaſ uppē uhdens bij uſ-

*) Mündert mahzitajſ, dſimtiſ Lihđſeneekſ no 1862. gadda dſihwo Baratajewſkaſ Wałzu kolonijaſ par mahzitaju. Pee winna draudſeſ peđer 6,340 doewgalđneeki.

G. W.

pluhdis 15 pehdas augstu. Kà leetus Mai mehnesi eefahka, ta tas wehl ikdeenas muhs apmelle un mehse nelo nejuhtam no ta leela faufuma, ko Deews irr peefuhtijis jums Kurfemmè un Widsemme J. Zehkabsohn.

Dseedataju beedribas-swehtki.

Mannà mihlà tehmu semmè, Widsemme, jau fennahf tahdus dseedataju-swehtkus biju peedfihwojis, kahdus man sch. g. Jahnu wakkara schè Kurfemmè gaddijahs lihdsfwinneht. — Krohna Wirzawa's Mahdschus-sflohla schahdi swehtki no mianas beedribas tappa swehtki. Skohlmeisteris sch. g. Februari sawai sfohlai tahdu beedribu irr dibbinajis, kur jau lihdsi schim wairahl ne ka 60 dseedataji. Gelfsch schi ihfa laika tee dseedataji ar leelu tschallumu irr sfubbinajufchees, ka lihdsi 12 tschetralfigas dseefmas it labbi eemahzjufchees, tadeht ka bij nodohmajufchi sawus beedribas-swehtkus jauka Jahnu laika fwinneht. Tanni swehtdeena pehz pusdeenas dseedataju kohris weenu jauku garrigu dseefmu sahka dseedahf us 4 balsim. Tad turpat kaiminu mahzitajs runnu turreja, peerahdidams, ka ne ween sweschas semmès, bet nupat muhsu Latwju semmitès beefi ween tahdas fabeedroschanas zekahs, arri isflawinaja, ka tahdas beedribas draudschim par jaukumu plauks; — pehz ta ta 150. Dahw. ds. eelfsch lohti jauki faliktahm 4 balsim tappa dseedata, tad wehl dauds jittas jaukas dseef. no Dseefmu-wainageem. Tad weens kaiminu sfohlmeisteris weenu runnu turreja, isfazidams, kahda leela starpiba irr starp schahdas balsu dseedaschanas un starp muhsu tehmu tehmu dseefmahm. Arri tohs weefus un klausitajus usrunnadams fazzija: lai nedohma ka schodeen atnahlfufchi wezzas mohdes „Lihgo Jahniht“ dsirdeht, bet jaukas tschetralfigas dseefmas, kas winna ammata beedram un arri teem dseedatajeem dauds puhlina irr maksajufchas; beidsiht nowehleja, lai ta beedriba pastahwigi dsennahs tai eefahftai dseedaschanai to kuplu galloftni atsneegt un peerahdija ar kahdu prahthu to warroht isdarriht, fazzidams ar scheem wahrdeem:

„Al jaukums, tikt wehra,
Kad weenprahthigi
Gelfsch mihlestibas meera
Irr brahki weenoti.“ —

Tuhdas schi patte dseefmina no dseedataju kohres jaukas mihligas balsis atskanneja. Ar wisseem klausitajeem lihdsi 400 zilweku bij sapulzejufchees, arri 6 sfohlmeisteri bij atnahlfufchi sawu ammata beedru tahda deena apfweezinaht.

Uf beigahm dseedataju sfohlmeisteris ihfu runnu turreja, aiflubgdams, lai mihli weefi un klausitaji tahs wainas, kas pee pirma sohla rohdaht, par labbu islibdfinatu un pastahstija, ka balsu dseedaschana irr weena sfunstes leeta un ka winna ammata beedrs Bel. . ., labh muska un dseefmu prattejs, ar sawu balsi, kas labba dseedaschanà raddinata, arri schinni deena lihdsi ar ehrgelu pawaddischanu jauku meldinu buhfoht preefschà dseedahf. Schi dseefma bij ta „Affara“ (die Thrane), ko arri lohti

labba, flannà un loklamà balsi 2 perschinas nodseedaja. Wiffi tee weefi no tahs beedribas tappa usnemti, jo katrs to nospreeftu daku jau agrahl bij eemalfajis, par ko bij apgahdahts ehst, dsert, musikis un sfunstigas uggunis. Bij lohti jauki ko redseht un dsirdeht, leela plafcha sfohl-las ehka, tuwu pee lappu mescha ar jauku dahru, kur dseedataji wakkara pee ugguns laifchanas sawu Jahnu dseefmu nodseedaja us 4 balsim:

„Lihgo, lihgo! tew Jahnu nakti *)
Tu kristitajs atnahzis mums.
Lihgo, lihgo! Tew Jahni sauz,
Tu wiffus pee kristibas trauz.

2.

Lihgo, lihgo! tew Jahnu nakti
Tu preefschà gabjis, kam bij nahft.
Lihgo, lihgo! Tew Jahnis wahrds,
Kas schodeen irr wehl wisseem gabrds.

3.

Lihgo, lihgo! tew Jahnu nakti
Tai kristibai arween buhs felt. —
Lihgo, lihgo! eelfsch salla laif,
Kas glahbis muhs no nahwes twaif.

4.

Lihgo, lihgo! Tu wiffur flann,
Tee kristiti it tahlu sauz.
Lihgo, lihgo! Tu Jahnu laifs
Gelfsch kupla salkum' spihd taws waigs.“

Waj nu mehse wiffi, mihlee tautas brahki, newarretum isfaukt weena balsi wehl ar schihš perschinas wahrdeem:

„Tee laifi jau irr taggad kahjas,
Kas tautas draugeem preefu dohd,
Tas garra swechs jau taggad rahdahs,
Kas atneff muhsu tautai gohd!
Dauds darrihts, par ko dohmaht sah!
Kas lehni nahf, tas labbi nahf!“ —

Tapehz arri newarreju nozeestees, wiffu ko biju redsejis un dsirdejis kabbatà eebahstu paturreht; bet pasneegt Latw. Awises, lai muhsu tautas frohni mirdsina. Lai laime jums felt, Mahdschus-dseedataju beedribai! Tas wairohs ne til dseedaschane ween, bet wiffu tilkumu, til runnaschanà zil fatilfchanà. — Warru apleezinaht, ka ne ween juhfu dseedaschana bija jautra; bet wiffa apeeschanahs un fatilfchanahs rahma, gohdiga pehz mahzitu laifschu. Kahrtas. — Paleekat pastahwigi juhš brahki un mahsas tahda beedribà un dsenneetees us preefschu, tad nomanniseet paschi, ka Latweetim arri irr labba balsi, labba aufs un labba firds. Uf to lai jums Deews palihdsi! —

J. B.....I,
weens Widsemmees.

Wahrdauds lohpu stalli, wahrdauds semmes appaksch arkla.

(Sf. Latw. Aw. Nr. 18.)

Muhfu, pee semfohpibas derrigee mahju lohpi, sirgi, gohwis, aitas un juhkas, irr sinname stahdu-ehdeji. Bet

*) Dseefmu-wainagà pirmà daku Nr. 32.

pee ta semkohpeja, kas sawus lohpus til slitti barro un lohpy, ka winnu meefas swars eet masumâ, tas irr ka winni paleef wahjaki, tur winni tohp par gallas ehdejeem, jo bads tohs nu speesch, weenu dalku no sawas paschu gallas un taukeem preefsch sawas ustureschanahs pateh-reht, lai to kas no barribas daudsuma un labbuma truhlt, warretu atlihdinaht. Tahda speeschana pee predbabigâs ustureschanahs ruhlti atreebjahs, jo gallas ustureschanahs barriba irr tohti dahrga.

Tomehr dasch semmeskohpejs appafsch fewis dohma: lai arri lohpiini seemâ drusku alfdami, wahjaki paleef, gan jau winni pawassari us lakkahm gannibahm atspirig. Kas ta dohma, tas arween' sew par slahdi peewilsees, jo tahm gohwihm, kas pawassari wahjas us gannibahm isect, wajaga 2 lihdi 3 mehneschi laika, kamehr winnas to gallu un tohs taukus, ko preefsch sawas ustureschanahs seemâ patehrejuschas, atkal eedabbu, un ilgu laiku til dauds peena nedohd zil winaas warretu doht. Kad nu tahdas gohwis jau til tabt atspiriguschas, ka winnas pilnigi warr peena doht, tad gannibas jau atkal paleef knappakas, un gohwihm daudsreis jau Augusta mehnesi nepee-ehduschahm mahjâs janahk un nu sinnams winnas atkal mas ween peena warr doht. Labbi ehdinatas un spehzigigi par seemu ismittinatas gohwis no gannibadlaika eefahkuma lihdi beigahm dohd zettortu dalku wairahk peena ne ka gohwis, kas wahjas isect us gannibahm. Bet pilnigi un spehzigigi ehdinati lohpi arri dohd dauds un spehzigus fuhdus. Schis likkums un schi atsihschana katram semmeskohpejam labbi buhtu ja-eewehro. Zaur gauschi riktigi isdarritahm prohweeschaham irr israhdijses, ka 500 mahrz. smagga gohws, kas ar skaidru feenu tappa ehdinata, til 6 mahrz. no tahs barribas istehreja preefsch tahs fullas sawahrischanas, kas eefsch meefas wajadfiga, pr. affins, peens, seekalas u. t. pr. un til to pahreju isdewa fuhdâs.

See schis prohweeschanas weenreis 8, ohtureis 6 un treschureis 4 gohwis ar 80 mahrz. labba feena tikka ehdinatas.

	80 mahrz. feena isbarrotas itar		
	8 gohw.	6 gohw.	4 gohw.
No 80 <i>U.</i> feena tikka eefsch meefas patehreibis	48 <i>U.</i>	36 <i>U.</i>	24 <i>U.</i>
No 80 <i>U.</i> feena walikka eefsch fuhdeem zeetas dalkas	32 <i>U.</i>	44 <i>U.</i>	56 <i>U.</i>

Zaur taggad notiffuschahm kemijas ismekleschaham israhdiyahs, ka eefsch teem 8 gohwju fuhdeem bij dauds wairahk newehrtigu fuhdu dalku ne ka eefsch teem 4 gohwju fuhdeem; tas zaur to irr faprotams, ka 8 lohpu meefahm wairahk barribas dalku wajaga un diwreis til dauds affian un zittu fullu jafagahda, ne ka 4 lohpu meefahm. Schis prohweeschanas nau til isdarritas weenreis, het ne skaitamas reises, un tas isnahkums arween' gandrihs tas pats bijis, ta ka newarr dohmaht, ka ta buhtu nepateesiba.

Ka ar teem lohpeem, tapat tas arri irr ar muhsu lousteem un plawahm; kad scheem arween' ja-isdohd augli,

bes ka winni to wajadfigo atlihdinafchanu aldabbu, tad winni paliks arween' wahjaki un wahjaki un pehdigi til nespehzigigi, ka neko wairâ nespehs isdoht. Pee stahdu pilnigahs augfchanas un isdohfchanahs sinnamas semmesdalkas un sinnams daudsums no schim irr wajadfigs, tapat ka zilwelam preefsch sawas meefas ustureschanas sinnamas barribas dalkas un sinnams daudsums no schim wajadfigs. Kad laukam fuhd schis barribas dalkas, kas stahdeem wajadfigas, tad arri laukeem augliba ees masumâ, un kad winnas pawiffam isbeidsahs, tad arri augliba pawiffam apstahjahs, un zaur to nu zellahs muhschigis pohstis un nabadsiba! Tahda nabadsiba tad arween' atkal nabadsibu dsemde, wahja semme isdohd mas un nespehzigu barribu, zaur slittu nespehzigu barribu arri lohpi paleef wahji un nespehzigigi, wahji un nespehzigigi lohpi atkal isdohd mas un slittus fuhdus un ta tas eet arween' tablahk, lihdi kamehr zits labbahs semmeskohpejs atnahk un tabdu pohsta wirtschastri ar leelu naudu, pazeeschanu un pastahwibu atkal labbi eerifte. Bet daudsreis tas buhs nepateizigs darbs, jo dascha semme, kad winna weenreis irr isfuhka, til pehz ilgeem gaddeem un ar pahydauds naudas istehrechenu atkal par augligu padarrama. Scho pohstu til ween zaur to warr noglabbt, ka jagahda wairahk barribas.

Semmeskohpejs papreefsch sawâ lauka tohs labbakohs un spehzigakohs gabbalus lai ismeklejahs, scheem wehl fuhdus lai usgahsch, un lai tur stahda gohwju-beetes, fahkus, lai fehj wilkus, abbolinu ar labbahm fahlehm fajaufku; tad arri wianam drihs fwehtiba zeltees. Jo kad tew til irr pilnigs un labs lohpu-ehdamajs, tad tew arri drihs buhs labbi lohpi, papilnam labbu fuhdu un baggatiga labbiba. Ja tew ir tad wehl nau deewegan fuhdu, ar ko sawu pahrejo lauku nosuhdoht, ta' tu labbahk weenu lauka dalku apfehji ar fimotes sahli, ar farsano waj balto abbolinu, un lai fahdus gaddus paleef par gannibu, lihdi kamehr atkal wairahk warrei fuhdoht. Masaki lauka gabbali, kas labbi fuhdoti un labbi apstrahdati, un tur tee augi prahrtigi un riktigi pehz fahrtas teel fehti zits pakkal zitta, — labbaku un drohschaku eenahfchanu isdohs katra wihle un semkohpejs zaur teem abtrahk tiks us preefschu, ne ka zaur leekeem laukeem, ko winsch, to augu fahrtu ne-eewehrodams, peeklahyigi newarr fuhdoht un apstrahdht. Plawas un gannibas retti til tahdas, ka ar tahm warr isfitt, jo dauds plawas til jamas bespehzigibas dehl un zaur to, ka pardauds angstas un faufas, waj pardauds semmas un purwainas, arri dohd tohti mas labba feena, un ta leelaka gannibu dalka gan derretu preefsch aitu ustureschanas, bet ne preefsch gohwihm, no kam peenu jeb gallu un taukus pagehtam. Tavehz katram semkohpejam us to buhs dshtees, weenu dalku lohpu-ehdama us laukeem audsinahk, jo no weenas pubraweetas labba abbolina, lehzu jeb gohwjubeeschu (Munkeltrâben) winsch dabbuhs wairahk barribas, ne ka no 10 pubraweetahm widdojas plawas. Un no 1 pubraweetas labbas, apfehtas gannibas matakajs 3 reis til dauds lohpu warrehs pahrtitt ne ka no 1 puhraw. tagga-

deju krumu-gannibu. Wan rohdahs dauds masas wirtschastes, so eerichte ir gauschi grühti, bet tomehr lai neweens ne-ischstahs; jo kam pateefa gribbeschana un ihsta luste uf to irr, tas wiffas grühtibas pahwarrehs. Lai semkohpejs til eefsch sawas wirtschastes prohwe, lai winsch saweem lohpeem bes tahs dshwibas ustureschanas barribas arri wehl dohd wairahf barribas preefsch spehka, gallas, tauku un peena pawairoshanas un lai sawu fibrumu nesuhdo til retti un slikti, bet pastahwigi un labbi, tad praktika redsehs, ka tahs mahzibas irr labbas. Gelfsch scheem pehdigeem 25 gaddeem tiklabb' zaur to sifitu un kemiju til dauds apbrihnojami un wehra leekami padohmi un mahzibas irr samantoti un sakrahti, ka nau neweens annats un neweens rohkas darbs, kas zaur to neubtu gahjis uf preefschu. Kapehz nu dasch semmeskohpejs tohs dauds wehra leekamohs padohmus negribb peeaemt, kas tatschu pee semmeskohpschana par labbeem israhdijschees un kalabb' no teem ir preefsch sewis negribb' labbumu smeltees? Kapehz winsch til ween tahs naudas wehrribu atfihst, ko winsch ar azzim reds un ne arri to wehrribu tahs naudas, kas winnam eefsch sawas wirtschastes pasuhd? Kapehz winsch til to kappeiku pazell, ko winsch uf sawa zetta atrohd, un kapehz winsch dauds neredjamus rubulus sawos stakos, fuhdu-tschuppas, laukos un piawas astahj ne-aistiktus? To newarr saprast, un tatschu ta irr pateesiba! Labbi sinna, ka dasch semmeskohpejs scho lassidams jazzihs, ka tas preefsch winna nederroht. Dasch samneeks jazzihs: man jau seema wairahf lohpu jaturr ne ka ar sawu barribu labbi warru ufurreht, til talabb' ween, ka man waffara leels gannibu plazzis un ka it ihpaschi uf plawahm pawaffaros un ruddenos warru ganniht. Lai nu tahs gohwis, ko waffara wairahf warru turreht, katu pawaffari neubtu japehrl, tad jau labbahf par seemu wairahf lohpu turru, lai arri winneem gan mas barribas warru doht. Bet tahda rehkinaschana nau ritiga! Jo no 4 pilnigi barrotahm gohwim winsch wairahf peena, sweesta un arri wairahf fuhdu dabbus, ne ka no 8 slikti barrotahm gohwim, un no tahs naudas, ko winsch par peenu un sweestu wairahf eenems, un no teem 2 lihds 3 puhreem labbibas, ko winsch no katras puhraweetas, labbaku fuhdu dehl wairahf plaus, winsch pawaffari wairahf lohpu warrehs nopirkt, ne ka winnam wajaga, un winna lauki paliks arween' spehzigati. Bet pawiffam wairahf tas semkohpejs peewillahs, kas fakka: kapehz tad man masahf labbibas jasehj, manna semme wehl labba un spehzig deewsgan, man tatschu aug, ja arri nepeeteel ko nosuhdoht. Tahdi semmeskohpeji, kas til uf mihtu Deemu un uf labbu, idewigu gaddu palaisdamees, par saweem lohpeem, laukeem un plawahm mas gabda, lai apdohma, ka tas ar winnu laukeem un plawahm tapat irr, ka ar winnu naudas krahjumu. Naudu arween' isdoht, bet nefa ne-eeemt, drihs nabadsiba wedd, un sinname, jo leelakas tahs isdohschanas irr, jo ahtrahi tas krahjums suhd. — Deews til to swehtih, kas strahdahs ar apdohmu.

§ Kur salihdsinaschana!

Diwi kalpu seeminas reeschi seemu grabhdamas met-tahs walloda par behrnu audsinaschann; un weena, jo wezziga mahte buhdama, schehlojahs ohtrai, kas wehl jauna, ka winnas behrniasch jo sikhahs ne ka Babbeles behrniasch, kas tal wehl jaunahs par diwi neddelahm. „No, mahsin, brihnitees tew par to! — Subt til, ka jaunai gohschnelei 2 jeb 3 tellu mahtei — allaschin tellelis jo appahahs, ne ka 8 jeb 9 tellu nessejai.“ eesfauzahs Plattmattes Latte, netahfu seemu grabhdama.

G. F. S.

Wisjannafahs sinnas.

No Peterburgas, 25. Juli. Masfawas-Dreles eisenbahne tanni 15. Augusta un Dreles-Kurkas eisenbahne tanni 15. Septemberi tikschobt nodohtas braufschanai.

No Londones, 25. Juli (6. Augustä). Kehninene nodohmajuse schinnis deenas dohtees uf Parisi.

No Riffingenes, 22. Juli (3. Augustä). Kreeemu krohna awisehm „Inwalid“ atnahfufe tahda telegrafes sinna: Wiann keisariskas augstibas atrohnahs pee jo labbahs weffelibas. Miswaklar te atnahfufe Wirtembergas Kehninene, waklar Baieres kehninene. Schodeen, ka keisarenes wahda deena, noturreja Deewa kalschjanu un winnas augstibai atnessa laimes wehleschanas.

No Madrides, 22. Juli (3. Augustä). Aragonijas gubernija rahdijschees dumpineeku pulki, kas no weena brigadeera teekoht wadditi, un lai gan patte waldiba zaur sawahm awisehm fakka, ka tee tiklai effoht konterbandneeki un andelmanui, tomehr labs pulks saldatu no waldibas puffes winneem aifsuhthts prettim.

No Siches, 22. Juli (3. Augustä). Masfawas muischneeku marschals, sifits Gagarin lihds ar sawu dehlu schodeen irr noslithkufchi.

— No Kreeuwsemmes laukukohpschanas sinnaahm irr redsams, ka ap Odeffu, pa wiffu Simbirskas guberniju un Pensa, tapat Bessarabija un Donez apgabala, ka arri Geniseiska wiffi lauki it labbi stahwoht zaur to, ka tur dauds effoht lijis; bet Witebskas gubernija tapat ka Baltiskahs gubernijas zaur to leelu karstumu zeetufe.

— u.

Atbilda.

J. R.—u. Pats „Riffijones draugs“ man arri wais rohkas nau nahjis, bet Bertram kungs pehz teem pirmeem abbeem nummireem „Riffijones drauga“ weeta man tahdas lappas irr atfuhstijis va bohgeneem ar teem wirerastjeem: „Riffijones darbs.“ — „Madagaskara.“ — „Amerika.“ — Tad laikam „Riffijones drauga“ apstelletajeem schibs lappas arri buhs aifsuhthtas rohkas.

Latw. awischi apgabdatajs: Gotthard Bierhuff.

Sluddinaſchanaſ.

War ſinnu.

No pagasta-waldifchanahm, pagasta-teesahm un zittahm weetahm, las sawas us parradu preeſch Awifehm apſtelletas fluddinaſchanaſ tuhdaſ pehz winnahm peestelleteem rehkinumeem Awifchu-namwa Zelgawa ne-aifmakfa — us preeſchu nekahdas fluddinaſchanaſ wairs us parradu netaps uſnemas, pirms tas pirmajs parrads nebuhs aifmakfahts.

Keepajas Spahrkaffes waldiba zaur ſcho fluddinaſchanaſ wiſſeem darra ſinnamu, ka tee pehdejee ſcho Spahrkaffes ſcheinu turetaji tabs ſcheines peerahdijufchi par ſudduſchahm waj noſagtahm, pr. ſcheines par eemakſatu naudu **us angteem:**

Nr. 6370 no 8. Juni 1857 par to kapitali no 100 rubl.	Nr. 7174 no 30. Mai 1863 par to kapitali no 100 rubl.
Nr. 6371 = 8. Juni 1857 = = = = 100 "	Nr. 7175 = 30. Mai 1863 = = = = 50 "
Nr. 6372 = 8. Juni 1857 = = = = 50 "	

us angtu angteem:

Nr. 1464 no 25. Mai 1835 par to kapit. no 100 rubl. — kap.	Nr. 22852 no 10. Juni 1857 par to kapit. no 100 rubl. — kap.
Nr. 6315 = 27. Mai 1844 = = = = 20 " — "	Nr. 23612 = 9. Dezbr. 1857 = = = = 100 " — "
Nr. 19910 = 30. April 1856 = = = = 50 " — "	Nr. 29428 = 8. Juni 1862 = = = = 29 " 14 "
Nr. 22400 = 4. Juni 1857 = = = = 54 " 46 "	Nr. 31468 = 21. August 1863 = = = = 22 " 19 "
Nr. 22850 = 10. Juni 1857 = = = = 100 " — "	Nr. 33191 = 28. Juli 1864 = = = = 100 " — "
Nr. 22851 = 10. Juni 1857 = = = = 100 " — "	Nr. 33192 = 28. Juli 1864 = = = = 80 " — "

Pehz Keepajas Spahrkaffes wiſſangſtati apſtprinatu ſittumu § 23 ſpreedumeem talabb' nu wiſſi tee, kam wirſu minnetas ſcheines taggad peederr, zaur ſcheem rakſteem tohp uſaizinati, lai tabs

ſſchetru mehneſchu laika, rehkinahſ no ſchihſ iſſluddinaſchanaſ.

pee ſchihſ Spahrkaffes waldibas peeneſſ, jeb zittadi winneem sawas reſtes buhs jawaſpehle us to tannis ſcheines ſarakſtitu naudas ſummu; bet tee, las ka iſſtenee, ſcho ſcheinu turetaji tabs peerahdijufchi par ſudduſchahm, tee waj nu dabubhs jaunus ſcheines, waj ari to tannis ſcheines ſarakſtitu naudas ſummu dabubhs iſmakſatu.

Tapat ari tee, kam buhtu rohkās tee angtu-kuponi (Zuſcoupons), las no ſchihſ Spahrkaffes iſdohti par tabm ſcheinu un winnai peerahditi par ſudduſchahm, pr.:

Nr. 1887 no 11. Juni 1838 par to kapitali no 50 rubl.	Nr. 5005 no 8. Juni 1851 par to kapitali no 100 rubl.
Nr. 1925 = 26. Nowbr. 1838 = = = = 100 "	Nr. 5096 = 11. Dezemb. 1851 = = = = 100 "
Nr. 2539 = 12. Juni 1841 = = = = 100 "	Nr. 5237 = 11. Juni 1852 = = = = 100 "
Nr. 3020 = 10. Juni 1843 = = = = 100 "	Nr. 5786 = 21. Januari 1856 = = = = 50 "
Nr. 3390 = 8. Juni 1845 = = = = 100 "	Nr. 6805 = 2. Juni 1860 = = = = 100 "
Nr. 4400 = 12. Juni 1849 = = = = 100 "	Nr. 6806 = 2. Juni 1860 = = = = 100 "
Nr. 4432 = 28. Nowbr. 1849 = = = = 50 "	Nr. 6810 = 3. Juni 1860 = = = = 100 "

tohp uſaizinati, lai tohs angtu-kuponus tanni paſcha ſazita laika pee ſchihſ Spahrkaffes peeneſſ un sawas reſtes pee teem lai peerahda, ja ta nedarihſ, ta' tee, las ka iſſtee turetaji tohs peerahdijufchi par ſudduſcheem un kam paſchas tabs ſcheines rohkās, dabubhs jaunus angtu-kuponus, ta ka tee ſudduſchee tad paliks pawiffam uegeldigi. 2

Keepaja, tanni 26. Juni 1868.

Keepajas Spahrkaffes waldineeki:

G. A. Gorklo. J. W. Rosenkranz. C. W. Lode.

No Stibbesmuischas pagasta-teesas tohp uſaizinati wiſſi tee, kam no ta eefſch Stibbesmuischas Seemel mahjahm nomirufſcha Janne Weisberg kahda parradu praſiſchana ir, jeb las winnam to parrada buhtu palizzis, lai lihds **3. August ſch. g.** las par to weenigu un iſſlehgſchanaſ terminu noliktſ, pee ſchihſ pagasta-teesas peedohdabs, wehlaſi parradu-deweji netiks klaufiti un ar parradu-ſlehpſeem pehz ſikumeem darrihs. 1

Stibbesmuischa, tanni 1. Juli 1868.

Geſch kahrtela un koſtes

tohp nemti ſkohlās behrni, las Zelgawa ſkohlās apmekle, pee ſkohlmeiſtera

Theodor Veg, Uppes-eela Nr. 5.

Niju, maſchinu- un mel-dera-ſectus, no mannis paſcha anſtus, warr dabubht Zelgawa, Rat- toku un Kattrihnes eelas ſtubri, Salz- marna nomma Nr. 5, pee addatu taiſitaja meiſtera 2

J. Rosenberg.

Elevogta muiſchele pee Zelgawas maſeem wahreem ar 30 puhrameetahm plawu un dabrſeem, kur lihds ſchim Wirzawas meſchakungs diſhwaja, teek pahrdohhta jeb us gaddu us ihri atdohhta. Tu- wawas ſinnas dabbu **Gehrza aptehki** pee tirgus platiſcha. 2

La leela

iſtabas-ſeetu (mehel) magafihe

no

Peter Rosenberg un beedra,

leelas-kehntna- un Ratka-eelas ſtubri, Nr. 2.

par lehtu maſſu peedahwa teem, kam waijadſigas wiſſadas bruhſejamas iſtabas-ſeetas, ka: **ſoſas, krehſti, galdi, ſkapji, kumodes, ſpeegeli, gultas** un wehl daschas zittas leetas. Kattris pi- zejs ittin uſtizzigi tiks apdeenehts. 6

Basnizas un skohlas sinna.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinna. Wehl ruhmes irr. Kas irr skohla. Skohlas dshwe. Swehtas draudse. Peterburgas Jesus draudse.

S i n n a.

Peterburgä tanni 29. Juni pulksten 3. pehz pusdeenas kahdi 15 lihdi 20 zilweki, garrös melnös swahrkös gehrbti, ar fantes zeppuri galwä, no kahdeem polizejas saldateem par eelu tikka wadditi. Katram us mugguru ar krihti bij usgreesis leels krustis un ne-isskaitams kauschu pulks brihuidamees gahja pakkal. Tee wihri bij no teem 50 Juhdeem, kas likkufchees kristitees Greeku-kattolu (Kreemu) tizziba. G. B.

Wehl ruhmes irr.

(„An tas kalys fazzija: Kungs, tas irr padarrichts, to tu effi vaweblejis, bet wehl weetas irr. Un tas Kungs fazzija: isei uf teem leeleem zelkeem un pee sehtmal-lahm, un speedi tohs eekschä nahkt, to mans namä tohp plns.“ Rubl. Gw. 14, 22, 23.)

Rel. Es ist genug.

Wehl ruhmes irr! Nan pilns tas kahsu namä,
Dauds galdi tukschä stahw.

Tur weetas wehl, Kur katris pee-eedams,
Zer glabhts no well un nahw.

Tapehz, al nahzeet, wiffi nahzeet
Tohs pasaul's zekus atstahf sabzeet —
Wehl ruhmes irr!

Wehl ruhmes irr! Tas Jesum nau wehl gan,
Ka dauds irr nahkusch.

Winsch schodeen wehl, Zaur sawu schelofchan',
Sanz katra tikfusch.

Winsch isseepj sawas kruska rohkas
Pehz tew, kad firds eeksch behdahm lohkas!
Wehl ruhmes irr!

Wehl ruhmes irr! Al grehzneeks kaunes tu,
Pee tewis ruhmes nau!

Sirsdurwis tew Zer zeet, un raugi nu,
Winsch pee tahm ahra stahw.

Winsch newarr pee tew, kad ween eetu,
Utrast precksch sewis mahjas weetu —
Tur ruhmes nau!

Wehl ruhmes weel! Al klausi grehzineeks,
Zil laipnigi Winsch fauz!

Nahz drohschi ween', — Nahz ka weens tukschineeks, —
Kam grehfti firdi schnaudi.

Sall: „Jesu, scheid es nabags nahkt,
Es zitt' nelo, ka luhgt ween mahku:

„Dohd ruhmes weel!“

Wehl ruhmes irr! Al ahra nepaleez,
Ta Kunga aizinahs!

Zeekreif tu trauz, Pee wiina meelast' eet, —
Tad wiinam irr labs prahts.

Zeekreif dauds tukstoschi fataifahs,
Peeesteigtees klahf, — no behdahm raifahs —
Ruhmes wehl irr!

Wehl ruhmes irr! Wehl dsirdeht warri tu,
Scho wiina faufschau.

To tu nestan, Waj rist' wehl dsirdehts tu?
Nahz, nahz, schè paleez nu!

Sall: „Nu es wairis nekad ne-eefchu,
Es greibbu palikt scheid un deefchu:

„Wehl ruhmes irr!“

Wehl ruhmes irr, Ja arr' scheid ruhmes nau, —
Kad nahwe garru schkire.

To tizz, to sinu, Kas tizziba pastahw,
Kur wiinam weeta irr.

Kad elle krahz pret to ka tralka,
Deewsgan, kad Jesus to tan fakka:

„Wehl ruhmes irr!“

Wehl ruhmes irr! Tas namä irr pasaul' leels,
Tur irr dauds dshwofku.

Tur duffeht warr, Pee Jesus fruhthim speeste, —
Statt wiina waidstau.

Wifs pulks, kas Jesu usnehuuschi
Tur haudih's preefus nebeigusch.

Wehl ruhmes irr!

—18—

Kas irr skohla?

4.

Draudse irr skohlas beedribas apkohpejs.

Mums ja-isschkir diwejada draudse, prohti garriga un laiziga, jeb kristiga un tahda draudse, to arri par pagastur waj par nowaddu fauz. Un katram zilwekam irr wajjadfiga diwejada apkohpschana, garriga un laiziga jeb meefiga. Tapat arri skohlas beedribai, kur zilweku behrni atrohdahts, diwejadas apkohpschanas irr wajjadfigs, garrigas un meefigas. Garrigu apkohpschanu wiina dabbu no kristigahs draudses; par to pehzahl runnastim pee tizzibas. Meefigai apkohpschanai janahf no tahs laizigahs draudses, no pagasta jeb nowadda. Sinnams, muhsu tehwu semmè kates pagasts peederr pee kristigahs draudses; bet pagasta darbi no kristigahs draudses darbeem irr schkireami tapat, ka meefas apkohpschana irr sawadaka ne ka dwehfeles apkohpschana.

Kahdas tad nu buhs ta pagasta apkohpschanas pee wiina skohlas? Tahs irr: Skohlas mahjas buhweschana un ustureschana, skohlmeisterim lohnes dohschana, skohlas behrneem maifes dohschana, malkaschana par daschadahm skohlas leetahm un wajjadfibahm, u. t. t. Ja skohlmeisteris sawu lohnu no waldischanas dabbu, ta tomehr waldischana ta irr no pagasta japeedsenn. Ta tad pagasts irr ihpafchi tas lohnas dewejs. Ja skohlas behrnu wezzaki paschi katre sawam behrnam maifi lihdsu dohd, ta ta maife nahf no katra pagasta lohzeffa fe-

wischki. Ißi fakkohht katra tahda ffolhas apkohpshana nahf waj no wiffa pagasta kohpâ, waj no katra pagasta lohjekka fewischki.

Kadehl tam ta wajjaga buht? Wiß labbums, kas no ffolhas nahf, irr pagasta pascha labbums. Tee irr pagasta behni, kas ffolhlâ teef mahziti. Bet behni irr ta wiedahrgata manta. Kahdi taggad behni, tahds buhs pehz kahdeem 20 jeb 30 gaddeem pats pagasts. Ja nu pagasts sawus behnus labbi audse un mahza, ta' wisch pats zaur to wiffadâ labbumâ augs un peenemfees. Bet ja pagasts sawus behnus palaisch bes wiffas mahzibas, ta' wai tam pagastam nahkamâs deenâs! Ja tehws un mahte paschi labbi mahziti, ta' tomehr mahjas darbi un raises winnus kawe, sawus behnus ffolhas mahzibas mahziht. Bet ja tehws un mahte paschi wehl maj proht, ta' winnai arri sawu behnu newarr mahziht. Tadehl wajjaga gahdabt par ffolhlam. Un ffolhas buhweschana un apkohpshana nau weenam pascham pagasta lohjeklim isdarrama, bet wiffam pagastam kohpâ. Jo wairahf ffolhas sels, jo wairahf gaisma ausihs, un jo wairahf Deewa walstiba pee mums nahfs. Bet ikkatram strahdneekam peenahfahs fawa alga. Ffolhmeisteris irr tas strahdneeks eefsch ffolhas; ffolhmeisteris irr ffolhas galwa. Ja nu galwai pahretischanas truhktu, ta' strahdneekam spehti nihktu, un wiffa ffolhas laime un wiß pagasta labbums pohstâ eetu. Lai tadehl katrs pagasts sawu ffolhlu ta' apkohp, ka ta no ustizzameem un derrigeem ffolhmeistereem teef mekleta. Bet kad pagasts sawas ffolhas ne-apkohp, tad tas irr lihdsinajams tahdam semmes kohpejam, kas sehjas laitâ sawus lautus atstahj ne-apkohptus. Kas sikhsti sehj, tas sikhsti ptauj.

5.

Waldischana irr ffolhas beedribas fargs.

Zeelaka datta Uwischu lassitaju wairahf mihlo stahstus, ne kâ isklaidroschanas. Tadehl schoreis ar kahda notifikuma stohstischanu eefahfchu. Widsemmê G. draudse tanni 27. Mai sch. g. bij ffolhas konwente. Schinni konwente draudses mahzitajs pagastu wezzateem, teefas mihreem preefschâ lassija, kâ ar ffolhas un mahjas mahzibu pagahjuschá gaddâ wiffâ draudse gahjis. Draudses ffolhlâ ta sliktâ gaddâ dehl bij masahf ffolhas behnu, ne kâ agrahf; bet sawas mahzibas winni labbi bij us preefschu westi. Pagastu ffolhlâs, kas isgahjuschá ruddenj wehl tikka eefahfkas, bij arri knaps ffolhas behnu skaitls, kas tomehr labbi bij mahziti, ka warreja preezatees. Pagastu ffolhmeistereem katram 25 rubli*) lohnes no pagasta waldischanas bij ffolhiti un protokoles grahamatâ norakstiti. No scheem 25 rubl. tam ffolhmeisterim arri par sawu deenischku maifi irr jagahda. Tomehr winni pehz pabeigta seemas darba sawâ ffolhlâ tahs algas wehl nebij dabbujuschki. Tadehl winni fuhdsejahs pee ffolhas waldischanas,

*) Al tawu badda maifi! — 25 rubuti! — Preefsch dshwofshanas tas irr par maj un preefsch baddu mifshanas tas irr par dandf. — Tad jau labbahf nedohdeet neweenu graffi, lai tas zilweks tuhlin nomitst us weetas, bes ligahm mohfahm! — G. W.

ihpaschi pee Borsteherleelakunga. Zeelkungs nu pawehleja, ka par astonahm deenahm to nofholitu lohnu teem pagastu ffolhmeistereem buhs ismakfahf. Gan pagasta preefschneeki aishildinajahs ar sawahm fewischfahm irunahm, ar to sliktu gaddu un pehdigi ar to, ka winni katram no teem pagasta ffolhmeistereem 1000 rubulus schlinkojohht zaur to, ka tohs no lohsehm atlaischoht; bet Borsteherleelakungs pastahweja zeeti us to, ka buhs to ffolhiti lohnu nomakfahf. Un ta' arri notiffa.

Nu, mihlajs lassitajs, no schi notiffkuma, kas laikam weenigajs Widsemmê un Kursemme nebuhs, tu daudi warri mahzitees, ihpaschi to, kurra waldischana irr tas ffolhas fargs, un kâ bes tahda farga ar ffolhas buhweschanu gan eetu. Pagasta waldischana te nau ffolhas fargs; winna tik irr ffolhas kohpejs zaur to, ka winnai tahs pawehleschanas ja-ispilda, kas no ffolhas waldischanas pehz liffkumeem teef dohtas. Tad nu ffolhas waldischana irr ffolhas fargs, un draudses ffolhas waldischanas preefschneeks irr pee mums Widsemmê Borsteherleelakungs. (Warrbuht tapat arri Kursemme?*) Ko wisch pawehl, tas jadarra un tas arri teef darrihts. Jo augscheja notiffkumâ Borsteherleelakungs nebuhtu pawehlejis, ta' pagasta waldischana nesinn kad to paschu masu lohnu buhtu nomakfajust. Bet ar teem 1000 rubl. irr pawiffam sawada leeta. Ja tas ta' buhtu bijis, ka pagasts sawam ffolhmeisterim no lohsehm atlaisdoms tohs 1000 rubl. schlinko, ta' tas ffolhmeisteris weens pats winnu wiffu nedabbu, bet tik weenu dattu no teem. Saffi, mihlajs lassitajs, waj tad tee zittee jaunekki, kas par ffolhmeistereem neteef iskemti, wiffi saldatos aiseet? Tadehl tee 1000 rubl. irr us wairahf jaunkeem pahrdallami, kâ to jau tahs rekruthu beedribas israhda, zaur to tad us katru jaunekki katra gaddâ warrbuht tik 30 rubl. nahktu. Bet ja pagasts sawu ffolhmeisteri kâ saldatu usfkatta, kam sawi sinnami gaddi jadeene, lai tad arri pagasts winnam dohd saldata lohnu, prohti maifi, apgehrbu un lohnu wiffam gaddam, un ne tik ween 25 rubl. par wiffu kohpâ. Tomehr man leefahs, ka ta nau wis pagasta waldischana, bet Keisara liffkums, kas to ffolhmeisteri ta ammata deht no lohsehm atlaisch. Ja pagasta waldischana ta tairuiba buhtu, sawu ffolhmeisteri no lohsehm atlaisf, ta' winnai arri tas spehks buhtu, to saldatos nodoht. Bet schi ohtra leeta wehl neweenam pagastam nau idewufees, lai gan daudf pagasti to jau irr prohwejuschi; jo angstaka waldischana, ne kâ pagasta waldischana, ta' ffolhlâ kâ ffolhmeisterim irr par fargu. Kas man irr kohpjams, to es arri labpraht fargaschu. Kur nu pagasta waldischana sawu kohpshanas darbu labbi wehrâ nemm un ispilda, tur ta arri palihds augstakai waldischana ffolhlu fargahf, un tur tai ffolhlâ gauschi labbi fahjahs. Bet kur pagasta waldischana patte wehl dsennama pee ffolhas kohpshanas, tur ffolhlâ un ffolhas waldischana irr gruhfa zihnischanas ar wiffadahm prettibahm. Lai tadehl tahs pagasta waldischanas paschas fawa labba

*) Kursemme dee'mischehl mahzitajsem weeneem paschem bes latjiga waldneka palihdsibas par ffolhlam jawalda. G. W.

deht fawās skohlas kohpj un farga. Bet kristigā draudse tai skohlas waldischana: ir diwejada fargaschana: ta laiziga fargaschana, to Vorsteherleelungis ispida, un ta garriga fargaschana, kas draudses mahzitajam ja-isdarra; jo winnam lihds ar wissu draudses lohze-llu dwehselem arri ustizetas pascha skohlmeistera un behrnu dwehseles. Talabb' draudses mahzitajam peenab-lahs buht par skohlmeistera padobma deweju un pahrluh-fofaju no kristigahs draudses pusses. Swehtiga ta skoh-las waldischana, kas to laizigu un to garrigu fargaschana ta mahk ispidiht, ka tee fargi paschai skohlai nau par slobgu, bet par preeku, ka ta skohla pee faweem far-geem ta eelsh laizigahm, ka eelsh garrigahm leetahm arween' atrohn palihgu, padohmu un mahzibu.

6.

Tizziba irr skohlas beedribas dschwiba.

Kas irr dschwiba? Dasch lassitajs warbuht fazzihis: „Dschwiba irr dschwiba. Ko tur wehl wairahl gudroht! Kas dschwiba, tas irr dschwiba, un kas nomirris, tas irr pagallam.“ Sinnams, dschwibai pretti stahw nahwe ta-pat, ka gaismai tumfiba. Kas nomirris, tas nau wis-pats beigtis, bet til wiina dschwiba irr beigta. No-kaltis jeb nomirris kohks wehl stahw ilgus gaddus us fawa-jelma, tomehr bes dschwibas. Kamehr kohks sallo, winsch-nem barribas spehku zaur faknehm no semmes un zaur-lappahm no gaisa; bet kad winsch nokaltis, tad winsch-ta barribas spehka wairis nenemm: winsch atschkirahs no-fawa barribas spehka. Schi atschkirchanahs irr wiina-nahwe. Tapat irr ar zilweka meefahm. Kamehr winnas-fawu usturu banda, winnas paleek dschwibas. Nahwe-zilweku atschkire no wissadahm meefas barribahm. Bet-zilweka meefas irr dwehseles mahjollis. Kad meefas-mirist, tad dwehsele no winnahm atschkirahs. Meefas-nahwe irr meefas atschkirchanahs no dweh-seles. Dwehsele irr nemirstiga, tas irr: dwehsele pa-stahw muhschigi. Tomehr dwehselei arri irr fawa nahwe. Ur schi dwehseles nahwe attal nelas zits nau, ka atschkir-schanahs, prohti atschkirchanahs no Deewa. Schi irr-ta muhschiga nahwe. Ta muhschiga dschwiba irr-ta muhschiga faweenoschanahs ar Deewu. Scho faweenoschanahs mehs grehzigi zilweki til zaur-tiz-zibu ween warram eemantoh. Ka tas noteek, to mums-tizzibas mahziba rahda un isskaidro, par to kristiga draudse-gahda un farga, lai wiltigas mahzibas muhs pohsta ne-eewedd. Par to leetu tadeht schi tahlahk negribbu run-naht. Bet no ta pascha masuma irr redsams, ka tizziba-irr — dschwiba. Tas irr ta: Dschwiba irr faweenoscha-nahs ar Deewu; — faweenoschanahs nahk zaur tizzibu; tadeht tizziba irr dschwiba. Kam tizzibas nau, tas scheid-dschwodams stahw ka nokaltis kohks us fawa jelma; bet-pehz' winsch tiks nozirfts un uggumi eemests.

Ta nu katra zilweka ihstena dschwiba irr tizziba, ta-arri skohlas beedribas dschwiba irr tizziba. Kas gribb-pateesi dschwicht, tam buhs to ihstenu skaidru tizzibu tur-reht. Tadeht skohla irr tas wisleelakajs darbs: tizzigi

dschwicht un tizzibu mahzigt. Galwai (skohlmei-sterim) jadschwicht tizzigi, lohzeleem (skohlas behrneem) ja-dschwicht tizzigi. Galwai jamahzahs un jamahza tizziba, lohzeleem ta ja-eemahzahs. Bet kristigahs tizzibas mah-ziba irr ihsumā schi: Deews irr muhsu Tehws-zaur Jesu Kristu; mums buhs zaur tizzibu par Deewa behrneem palikt. Kas Deewa behrns-gribb buht, tam buhs Deewam lihdsigam buht. Lohpi, kohki un almini nau Deewam lihdsigi; wiini arri nau Deewa behrni. Ta lohps buht Deewa behrns un zil-weks buht Deewa behrns, ta lohps buht zilweka brab-lis! Bet ta tas nau. Sauni zilweki arri nau Deewam-lihdsigi; tadeht tee nau Deewa, bet wella behrni. Tizzigi-zilweki irr Deewa behrni. Wiini isschkirahs wissā fawu-dschwoschana, ihpaschi fawās firds dohmās no launeem, netizzigeem zilwekeem.

Ka nu lai skohlas behrni mahzahs dschwicht tizzigi, jeb dschwicht ka Deewa behrni? Tizzibas mahziba lai tee-mahzahs zaur tizzibu par swehtem palikt, Deewu pah-r wissahm leetahm un tuwako ka fewi paschu mihleht, un-ikkatru darbu ar Deewu fahkt, ar Deewu strahdaht un ar-Deewu beigt. Ihpaschi no melleem un leegschanahs-muhsu Latweeschu behrneem irr lohti jafargahs. Skohl-meisterim jaluhko ar wissu spehku, gan ar labbu, gan ar-bahrdribu, masus jeb leelus, rupjus jeb smalkus mellus-pee ikkatra behrna ar wissahm faknehm ideldeht. Tas-nau weegls darbs, ihpaschi kad ne-apdohmigi wezzati-mahja fawus behrnus us mellofchanu eeraddinajusch. Melli irr wella raddijums. Kas mello, tas irr wella-behrns. Leegschanahs irr glehwa zilweka taifnoschanahs. Schi glehwiba stary mums Latweescheem wehl no pagah-juschem wehrgu laikeem pee dascha peelihp. Wehrgs irr-glehws, un wiina slobgs to dsenn us leegschanahs. Ta-tas irr pee ikkatras tautas, kamehr ta wehl wehrgu kabrtā. Brihws zilweks, kas swabbads no wissadas wehrgu buh-schanas un blehdibas, leegschanahs nema nepasihst. Wiinam ta irr swescha leeta. Winsch eet fawu taifnu-zellu un sinn, ka stary diweem punkteem til weena patte-taifna lihnija istteepjahs. Ta arri no semmes us debbe-sihm, jeb us muhschigu dschwoschana, irr weena patte-taifna lihnija, jeb weens pats zelsch. (Zahn. 14, 6.) Lai tadeht Deews palihds ikkatrai skohlai pa scho pateesi-bas zellu staigahht un pehdigi muhschiga dschwiba ee-eet!

—r—

Skohlas dschwibe.

Skohla katra ribtu agri mohschi
Sehni pamohstahs no meega spohschi,
Romajajahs, iskennejahs galwas,
Saleek gramatas un isgreesch spalwas.

Gaismai austohht attelk ar' no mahjahm
Zitti steigdamees ar tschaklahm kabhahm;
Sajweizahs un noschschahs pee galda,
Kur til weena mihlestiba walda.

Afonds nahl ffohlmeisters arr' eefschä,
 Behrni fa-eet mudri winnam preefchä,
 Apfweizina to ar ffschaltbinu,
 Un wifsch fanemum miht labrihtiam.
 Wiffu pirmajs darbs irr Deewu flaweht,
 Ko neweenai mehlei nehuhs faweht,
 Pateifchenu doht, ka Wifsch no launa
 Sargajis, — un pulzejis no jauna.
 Lahwis ffohlä wiffem lohpä fanahkt,
 Kur war' katris labbas mantas eefraht,
 Kur tas Deewa wahrd's un gudrib's fehla,
 Lohp eefsch jaunahn firdihm fehtin fehta.
 Kad nu Deewam pateifchana dohta,
 No ka nahl mums labbums, jaula rohpa, —
 Ffohlmeisters tad eefahl miht strahdaht,
 Un par behrnu mahzifchenu gahdaht.
 Pimahl nemm nu Bibelftahstus preefchä,
 Kur dauds stahw no Deewa darbeem eefschä.
 Kä Deews pafauli un zilwezitus raddij's,
 Un pehz' Zuhds, fawus laudis waddij's.
 Ne no Zuhdeem ween wis tur mums stahsta,
 Bet no Kristus arr' dauds preefchä klahsta:
 Kä Wifsch behrnifsch Betlemé irr dsmunt,
 Swehts, bes greffeem — nahwe par mums grimmis.
 Bes ta arri mahza pafaul's simas,
 Un preefchä dshwes daschas gudribinas,
 Kä lai dshwes zeffu drohfschi eecum,
 Un no nelaimes un pohsta ffreetum.
 Kad nu zauru deenu irr jau strahdahts,
 Par dauds gudrahm mahzibinahm gahdahts,
 Pulfstems peezs ffohlu beids ar preeku,
 Par fo behrni preezajahs parleeku.
 Nu til wiffi leeli, mast lauka,
 „Mahz fchurp fueegä,“ — zits us zittu fauka,
 „Gefim ismehtatees tur us lauku,
 „Redseet, kas par laiku taggad janku!“ —
 Sinnams, waffarä, kad plawas, lauki
 Gehrbuschees ar raibeem fwahrfeem janki,
 Katris banda faldu dabbas preeku,
 Ir tad behrni preezajahs parleeku.
 Behrns nu preezigs grahmata nemm rohlä,
 Nofehsch appafsch kupla, jalka kohla,
 Mahzidamees atwer' ausis arri,
 Ufflaufahs, kad ujdseed putnu barri.
 Kad wairs faule gaischumu nerahda,
 Mahzellis us gald' tad swezzi stahda
 Un nemm aikal grahmata preefchä,
 Zif ween warredams tur mahzahs eefschä.
 Dewinds, kad deenas darbus beidsis,
 It par wiffu labbu Deewu teizis,
 Meerigs tad tas fawäs ziffäs wellahs,
 Un no rihta atkal jautris zellahs.
 Tahda dshwe waffarä un seemä
 Ffohlä mahzellim irr katrä deenä; —
 Pirmudeenä wifsch kur aifeet feidsjahs
 Lihds tam feiddeenä til darbinifsch beidsahs.
 * * *

Tadeht, brahlitst mihtajis, pats apfhatti,
 Ko no ffohlas stahstiju; — waj pratti!? —
 Bet nu gallä es tew wehl to teiffchu,
 Un tad arri fawu dseefmu beigfchu.

„Ffohla“ mahza zihnitees ar gohdu
 Scheit wirs semmes — lai war' isbehgt fohdu,
 Un pehzgallä aifwedd debbes mahjäs,
 Kur teem Deewa behrneem labbi klahjahs!

R. W.

Gr. ffohlas mahzellis.

Swehtas druffas.

30.

(Sohgu gr. 6, 30.)

Gideäns, fawu brahtu pestitajis is Midijaniteru roh-
 fahm, fawu pestifchanas darbu eefahla ar to, ka Baäla
 altari nolausa un to kuplo elka meshu, kas tur klaht bija,
 nozirta. Par to Baäla mihtotaji tä apfkhaitahs un faduf-
 mojahs, ka Gideänu gribbeja nokaut. —

Baäla mihtotaji eefihme pafaul'es behrnus. Skaidra
 leeta, ka taggadeji pafaul'es behrni no tabs pafchas fug-
 gas irr, no kahdas tee Baäla mihtotaji bija Gideäna laika.
 Winni irr tuwi raddi fawä starpä. Kapehz? — Tapehz
 ka winni täpat isturrah's, ka tee Baäla mihtotaji. Tas
 nu huhs ja-ufrahda.

Kamehr pafaul'es behrnu elkus ne-aisteef, tanehr winni
 paleef meerigi un neretti ir Ewangelijuma fluddinifchenu
 fanemum bes kurnefchanas.

Bet prohwe til ween, pee winneem to panahkt, ka tee
 faweem elkeem lai atfalka un tohs nokauj. Gan tad re-
 dsefi un atfahrtifi, ka winni fahks dufmotees un plohfitees.

Salki weenam fihstulim, fihstuliba effoht weena
 elkadeewa kalposchana; fihstuliba effoht wiffu taunumu
 fakne; fihstuliba effoht weens Zuhdas grehks, zaur fo
 muhsu Kungs Kristus tizzis nodohts un pahridohts; —
 falki weenam dsherejam, ka wifsch nelad debbesis newar-
 roht ee-eet, ja brandwihna jeb wihna elkam joprohjam
 wehl kalposchoht; — falki tahdeem jaunefkeem, kas fweht-
 deenu wismihlak' nofwehti kroggä, waj nu danzojoht, waj
 trumpus fisdami, ka ta effoht weena rupja baufschu pah-
 lahpfchana, weena skaidra elkadeewa kalposchana: — gan
 tad tu redsefi, ka winni wiffi tewim ufburks wifsu un ka
 winni tewi issmees un fazzih's: „Nohst ar tahdu bahrgu
 fpreedeju! Tahdu negribbam wis klaufiht! Meh's nelau-
 jam un negribbam, ka wifsch muhsu altari nolausch un
 to kuplo meshu nozehrt, kur meh's til jauki dshwojam.“

*
*
*
*
*

Peterburgas Jesus draudfē

d i m u f c h i: Maschinmeistera Adama Kreika un winna laulat. dr. dehls
 Dahwids Rudolf; faldata Ehrmann Gullfchalt un winna laulat. dr.
 meita Katritine; fald. Zndretka Nohnis un w. laul. dr. Leenes d. Mefkan-
 der August.

u f f a u k t i: Mein. Gottard Kreis, no Jerrawas muifch. Kursemme, atl. fald.
 un Amalie Bett, meita no Pruhfchu semmes; Kritsch Saulgans, atl. un-
 teroff, no Mundahles muifch. Kurf. un Ufina Petrowna, atrait. no Iweres,
 a i f m i g g u f c h i: Burz (Burchort) Schwarz, Kronstanes birgeris no Reimann
 muifch. Wif., 78 g. w.; Fritz Schirmel, semmees no Jalgawas, 53 g. w.;
 Emma Karoline Schlyron, ufluhka Antfcha Schlyrona un winna laul. dr.
 Amnes meita, 11½ mehn. wezza.

Latw. amifchu apgahdataj's: Gotthard Bierhuff.

No zenfures atwehlehts, Jalgawä, 27. Jul 1868. Nr. 72.

Druffahis pee J. W. Steffenhagen un dehta.